

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

# AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK

Egz. Nr ..... 7

~~Do użytku służbowego~~

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZYSZŁYCH OPERACJI  
i DZIAŁAŃ BOJOWYCH LOTNICTWA i WOJSK  
OBRONY POWIETRZNEJ KRAJU  
(z uwzględnieniem kosmicznych środków walki)

„PROGNOZA-3”

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM  
Akad. Obr. Narodowej  
**61206**

~~Biblioteka Główna  
Akademii Obrony Narodowej  
S/964  
5-001245-001-0~~



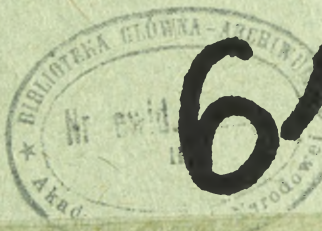
# AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK

Egz. Nr ..... 7

Do użytku służbowego

## OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZYSZŁYCH OPERACJI i DZIAŁAŃ BOJOWYCH LOTNICTWA i WOJSK OBRONY POWIETRZNEJ KRAJU (z uwzględnieniem kosmicznych środków walki) „PROGNOZA-3”



61206



~~Biblioteka Główna  
Akademii Obrony Narodowej~~

~~S/964~~



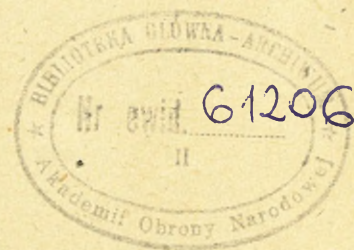
~~55-001245-001-0~~

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

-----  
WYDZIAŁ WOJSK LOTNICZYCH I OPK

Do użytku służbowego

"P R O G N O Z A - 3"



"OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZYSZŁYCH OPERACJI  
I DZIAŁAŃ BOJOWYCH LOTNICTWA I WOJSK OBRONY POWIETRZNEJ  
KRAJU /Z UWZGLĘDNIENIEM KOSMICZNYCH ŚRODKÓW WALKI"

- p r o j e k t -

/lata 1990 - 2015 /

~~51964~~



-----  
W A R S Z A W A

1 9 8 7 r.

Zespół autorski Wydziału Wojsk Lotniczych i OPK

- płk doc.dr Kazimierz GIERCZAK
- płk doc.dr hab. Jan LACHIEWICZ
- ppłk dr Adam BUGALSKI

S P I S T R E Ś C I

	str.
W S T Ę P .....	4
1. Charakterystyka operacji i działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłej ewentual- nej wojnie domowej .....	8
2. Charakterystyka operacji i działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłej ewentual- nej wojnie lokalnej /regionalnej/ .....	14
3. Charakterystyka operacji i działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłej ewentual- nej wojnie światowej .....	22

- 4 -

W S T Ź P

Można przewidywać, że w bliższej i dalszej perspektywie określonego horyzontu czasowego państwa imperialistyczne będą dążyć obranym kursem wojennym, rozbudowywać potencjał bojowy w tym siły powietrzne i kosmiczne środki walki oraz będą doskonalić określone systemy rozpoznawczo-uderzeniowe i środki rażenia. Oczywiście, w pewnych okresach - stosując grę taktyczną - będą stwarzały pozory i czyniły gesty mające wskazywać na łagodzenie swej polityki. Jej właściwy cel główny - zdobycie globalnego pañowania nad światem - jednak pozostanie bez zmian.

Z tego doktrynalnie i programowo określonego celu wynika, że państwa imperialistyczne będą stale prowadziły walkę niezbrojną, szczególnie w sferze ideologicznej, psychologicznej, dyplomatycznej, ekonomicznej i wywiadu oraz będą doskonalić potencjał bojowy. Wymienione formy walki niezbrojnej i silnie rozbudowany potencjał bojowy mogą doprowadzić do powstania konfliktów o różnym charakterze i zakresie to znaczy: wojny domowej, wojny lokalnej /regionalnej/ oraz wojny światowej.

W wymienionych konfliktach /wojnach/ zasadniczą rolę odgrywać będą siły zbrojne - w tym lotnictwo i wojska obrony powietrznej kraju.

Należy sądzić, że na charakter przyszłych operacji i działań lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w określonym horyzoncie czasowym, oprócz czynników politycznych będą miały zasadniczy wpływ kierunki rozwoju i doskonalenia działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju. Do najistotniejszych z nich należy zaliczyć:

- systematyczne wprowadzenie do uzbrojenia lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju nowych generacji sprzętu lotniczego, wyposażonego w komputerowe układy celowniczo-nawigacyjne oraz charakteryzujące się znacznym wzrostem prędkości i wysokości lotu;
- wyposażenie lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w precyzyjne środki rażenia, charakteryzujące się dużą odległością odpalania, mikrokomputerowymi systemami samonaprowadzania /po odpaleniu środków rażenia nie wymagane jest naprowadzenie przez systemy pokładowe/ oraz dużą siłę rażenia, zbliżoną do broni jądrowej;

- rozwój integralnych systemów nawigacyjnych, umożliwiających nawigowanie samolotu bez udziału pilota, pozwalających na wyprowadzenie statku powietrznego w punkt odpalenia środków rażenia niezależnie od warunków atmosferycznych i pory doby;
- wprowadzenie do istniejących struktur organizacyjnych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju oddziałów i pododdziałów wyposażonych w specjalistyczne środki do prowadzenia walki radioelektronicznej i psychologicznej;
- wprowadzenie pełnej automatyzacji i unifikacji sprzętu technicznego, umożliwiającego odtworzenie gotowości bojowej statków powietrznych różnych typów;
- rozwój środków transportu powietrznego w lotnictwie wojsk lądowych /śmigłowce i poduszkowce/, jak również powietrznych środków walki /śmigłowce, lekkie samoloty szturmowe/ umożliwiające zwalczanie środków pancernych i opancerzonych;
- jakościowa zmiana środków rażenia stosowanych przez lotnictwo i wojska obrony powietrznej kraju z tendencją wprowadzenia jądrowych środków małej mocy i precyzyjnego rażenia;
- wzrost znaczenia lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w operacjach i działaniach bojowych z jednoczesną zmianą proporcji ilościowej w stosunku do innych rodzajów wojsk;
- ściślejsze powiązanie lotnictwa i marynarki wojennej w zakresie zwalczania obiektów nawodnych w akwenach morskich oraz wojsk obrony powietrznej kraju i marynarki wojennej w zakresie obrony wybrzeża;
- koordynowanie szkolenia i działań lotnictwa /szczególnie lotnictwa wojsk lądowych/ z siłami i środkami obrony cywilnej w zakresie działań w obszarze kraju;
- przystosowanie procesu szkolenia lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju do użycia tych rodzajów wojsk w koalicyjnych operacjach i działaniach bojowych;
- integracja sprzętu logistycznego sił powietrznych państw koalicyjnych, szczególnie w zakresie odtwarzania gotowości bojowej statków powietrznych;

- zmiany podstawowych wskaźników operacji frontowych /rozmach, czas trwania, głębokość operacji itp./, co w zasadniczy sposób wpłynie na wykorzystanie lotnictwa w operacjach;
- zostaną stworzone warunki do prowadzenia działań bojowych lotnictwa w przestrzeni kosmicznej;
- wykorzystanie przestrzeni kosmicznej do dowodzenia lotnictwem i wojskami obrony powietrznej kraju oraz do zabezpieczenia ich działań bojowych;
- wojska raketowe obrony powietrznej kraju w najbliższym piętnastoleciu będą nadal jednym z podstawowych środków w zwalczaniu celów powietrznych;
- pod koniec obecnego wieku, a szczególnie po roku 2000, wojska raketowe obrony powietrznej kraju przejdą istotne przeobrażenie w zakresie uzbrojenia polegające na wprowadzeniu zestawów raketowych charakteryzujących się znacznymi możliwościami bojowymi jednoczesnego atakowania 3 - 10 celów oraz dużymi możliwościami manewrowymi;
- uodpornione zostaną systemy wykrywania i naprowadzania na zakłócenia radioelektroniczne przy czym należy liczyć się z możliwością wykorzystania lasera w procesach naprowadzania oraz przejścia raket w końcowym etapie lotu na kombinowany sposób naprowadzania;
- przeważająca większość ugrupowań wojsk raketowych tworzona będzie w okresie zagrożenia i w toku walki z tym się wyraźnie zarysowuje rola ugrupowań strefowych;
- po roku 2000 w składzie wojsk obrony powietrznej kraju mogą się znaleźć również niektóre środki obrony przeciwraketowej a nawet obrony przeciwkosmicznej;
- wojska radiotechniczne obrony powietrznej kraju w najbliższym piętnastoleciu stanowiąc będą nadal podstawowe ogniwo rozpoznania powietrznego oraz zabezpieczenia aktywnych środków walki wojsk obrony powietrznej kraju;

- w dalszej przyszłości wojska radiotechnicznie zostaną wyposażone w nowe typy stacji wykorzystujące czujniki podczerwieni czy też detektory akustyczne;
- istniejące obecnie posterunki wykrywania obiektów będą ulegały systematycznej likwidacji, a na ich miejsce zostaną wprowadzone posterunki automatycznie włączane i wyłączane w zależności od istniejącej sytuacji powietrznej w których proces zdejmowania, opracowywania i przekazywania informacji będzie odbywał się automatycznie;
- obrona powietrzna może nabrać charakteru ogólnowojskowego co spowoduje konieczność łączenia systemów obrony powietrznej poszczególnych rodzajów sił zbrojnych własnych a także sojusznicznych w jeden wspólny system;
- w przypadku organizacji koalicyjnego systemu obrony przeciw-rakietowej i przeciwkosmicznej, narodowe systemy obrony powietrznej mogą spełniać rolę podrzędną.

Mając na uwadze określenie roli i znaczenia lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłych ewentualnych konfliktach zbrojnych /wojnach/ w bliższej i dalszej perspektywie określonego horyzontu czasowego wskazanym jest przedstawić: charakterystykę operacji i działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłej ewentualnej wojnie domowej, lokalnej /regionalnej/ oraz wojnie domowej.

1. Charakterystyka operacji i działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłej ewentualnej wojnie domowej.

Rozważając problem wykorzystania lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłej ewentualnej wojnie domowej, należy brać pod uwagę czynniki polityczne i ekonomiczne oraz horyzont czasowy ewentualnego zaistnienia konfliktu. Jak należy sądzić w najbliższych 10 - 15 latach, to znaczy do 2000 roku, istnieje małe prawdopodobieństwo aby w kraju wystąpiły zbyt jaskrawe symptomy wojny domowej, ze względu na powolne przechodzenie określonych procesów ekonomiczno-społecznych. Należy jednak przygotować lotnictwo i wojska obrony powietrznej kraju do wykonania określonych zadań zarówno w okresie występowania określonych symptomów wojny domowej jak również w okresie jej prawdopodobnego zaistnienia to znaczy po 2000 roku, gdy procesy ekonomiczno-społeczne nie zaspokoją oczekiwanych aspiracji społeczeństwa kraju.

W okresie narastania określonych symptomów wojny domowej /nasilających się wrogich działań przeciwników zewnętrznych i wewnętrznych/ lotnictwo i wojska obrony powietrznej kraju mają do spełnienia szczególną rolę w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego. Działania bojowe lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju będą skierowane głównie na:

1. Działalność profilaktyczną w celu utrzymania wysokiego poziomu moralno-politycznego stanu osobowego wojsk lotniczych i obrony powietrznej kraju oraz ochrony i obrony bezpośredniej obiektów.

W okresie narastania symptomów wojny domowej należy się liczyć z możliwością oddziaływania wrogich elementów na żołnierzy.

W wyniku tego oddziaływania mogą wystąpić przypadki odmowy

wykonania rozkazów, a nawet dezercji. Dlatego też działalność profilaktyczna w jednostkach i sztabach wojsk lotniczych i obrony powietrznej kraju będzie się sprowadzać do systematycznej pracy dowódców i aparatu partyjno-politycznego w celu utrzymania wysokiego poziomu ideowo-politycznego, odporności na oddziaływanie w sferze ideologicznej i psychologicznej przeciwników zewnętrznych i wewnętrznych oraz w celu utrzymania wysokiego poziomu dyscyplinowania i nastrojów na ile sytuacji polityczno-militarnej.

Konieczność zwiększenia ochrony i obrony bezpośredniej obiektów wojsk lotniczych i wojsk obrony powietrznej kraju, a szczególnie takich jak: lotniska, magazyny środków MPS, amunicji, stanowisk dowodzenia, połączonych stanowisk dowodzenia, posterunków radiolokacyjnych oraz stanowisk dywizjonów raketowych, ze względu na prawdopodobieństwo działania grup dywersyjno-sabotażowych. Prawdopodobnie zajdzie konieczność przeprowadzenia określonego poboru sił aby zapewnić bezpośrednią ochronę i obronę wymienionych obiektów. Jak również zajdzie konieczność ścisłego współdziałania w zakresie obrony i ochrony obiektów z siłami wojsk obrony wewnętrznej i obrony cywilnej.

2. Rozpoznanie i obserwację obszarów /rejonów/, w których skupiają się siły destabilizujące porządek publiczny oraz prowadzenie działalności propagandowej i agitacyjnej /emitowanie audycji, rozpowszechnianie ulotek/.

Do rozpoznania i obserwacji obszarów /rejonów/ skupiających siły destabilizujące porządek publiczny mogą być zaangażowane załogi na śmigłowcach i samolotach szkolno-treningowych zarówno z wojsk lotniczych jak i wojsk obrony powietrznej kraju. Załogi te będą wykonywać określone zadania rozpoznania i obserwacji na polecenie ośrodka kierowania powołanego w celu koordynacji działań różnych rodzajów sił i środków. Będą to głównie planowe

wyloty pojedynczych śmigłowców lub samolotów szkolno-treningowych które będą prowadziły rozpoznanie i obserwację sił destabilizujących porządek publiczny z dogodnych wysokości z jednoczesnym określeniem charakteru działania tych sił, czasu i miejsca ich rozmieszczenia z jednoczesnym przekazaniem informacji do ośrodka kierowania.

Działalność propagandową i agitacyjną mogą prowadzić załogi śmigłowców i samolotów szkolno-treningowych podczas prowadzenia rozpoznania i obserwacji lub inne załogi na śmigłowcach i samolotach szkolno-treningowych specjalnie do tego celu przystosowanych, to znaczy zamontowanej specjalnej aparatury akustycznej. Powietrzna działalność propagandowa i agitacyjna powinna być skoordynowana z działalnością propagandową i agitacyjną prowadzoną przez naziemne organa porządkowe.

3. Obserwację powietrzną głównych szlaków komunikacyjnych, ważnych ośrodków przemysłowych i administracyjnych oraz granicy państwowej.

Obserwacja powietrzna głównych szlaków komunikacyjnych może być prowadzona przez załogi samolotów bojowych, szkolno-bojowych, szkolno-treningowych oraz śmigłowców z wojsk lotniczych według ustalonego planu wylotów centralnego ośrodka kierowania. Zagrożone odcinki szlaków komunikacyjnych powinny być obserwowane i rozpoznawane z większym natężeniem i głównie przez śmigłowce i samoloty szkolno-treningowe przy tym ściśle współpracujące z siłami bezpieczeństwa i porządku publicznego i siłami obrony cywilnej.

Obserwacja powietrzna ważnych ośrodków przemysłowych i administracji państwowej może być prowadzona przez załogi śmigłowców i samolotów szkolno-treningowych zarówno z wojsk lotniczych jak i wojsk obrony powietrznej kraju w zależności jaka jednostka rodzaju wojsk jest rozmieszczona w rejonie podlegającym obserwacji. Obserwacja powietrzna ośrodków powinna być prowadzona według określonego planu z uwzględnieniem ścisłego współdziałania z siłami bezpieczeństwa publicznego i siłami obrony cywilnej.

Obserwacja przestrzeni powietrznej w pasie granicy państwowej, jako ważny element izolujący przepływ informacji i sił destrukcyjnych z zewnątrz, może być prowadzona przez lotnictwo rozpoznawcze, myśliwskie, śmigłowce bojowe z wojsk lotniczych, jak również lotnictwo myśliwskie z wojsk obrony powietrznej kraju. Będą to głównie wyloty planowane przez centralny ośrodek kierowania i ściśle skoordynowane z innymi przedsięwzięciami w tym zakresie. Jeśli chodzi o wykonywanie zadań przez załogi śmigłowców to będą one ściśle współdziałać z placówkami wojskami ochrony pogranicza, oddziałami wojsk obrony wewnątrz i obrony cywilnej rejonów przygranicznych.

4. Transport powietrzny sił i środków przeznaczonych do zaprowadzenia ładu i porządku publicznego, ochrony mienia państwowego oraz ważnych środków materiałowych niezbędnych do sprawnego funkcjonowania gospodarki państwowej.

Do wykonania powyższego zadania prawdopodobnie będą wykorzystane oddziały lotnictwa transportowego na samolotach i śmigłowcach z wojsk lotniczych i wojsk obrony powietrznej kraju oraz samoloty transportowe PLL Lot. Działania lotnictwa i śmigłowców transportowych - jak należy przypuszczać - będą ściśle skoordynowane, a głównym koordynatorem będzie centralny ośrodek kierowania. Będą to najczęściej pojedyncze wyloty samolotów i śmigłowców transportowych lub niewielkich grup do klucza włącznie. Należy nadmienić, że będzie to wykonywane przy pełnym zabezpieczeniu rejonu załadowania i wylądowania przez jednostki wojskowe i siły bezpieczeństwa publicznego.

5. Wykorzystanie sił powietrznych do zwalczania grup przeciwnika o charakterze partyzanckim oraz grup dywersyjno-sabotażowych na obszarze kraju.

Zwalczanie grup partyzanckich oraz grup dywersyjno-sabotażowych przeciwnika na obszarze kraju najprawdopodobniej będzie prowadzone przez wszystkie rodzaje lotnictwa, włącznie z użyciem lotnictwa myśliwsko-bombowego i przyszłościowego lotnictwa szturmowego o ile okaże się to konieczne. Główną rolę w tym względzie - jak należy przypuszczać - odegrają śmigłowce bojowe. Działalność bojowa lotnictwa powinna być ściśle skoordynowana z działaniami innych rodzajów wojsk lądowych, siłami bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz obrony cywilnej. Głównymi koordynatorami działań rodzajów sił zbrojnych mających na celu zwalczanie

grup partyzanckich i dywersyjno-sabotażowych będą terenowe ośrodki kierowania i centralny ośrodek kierowania. Działania bojowe lotnictwa będą prowadzone z wykorzystaniem obezwładniających środków rażenia różnego typów.

Wojska obrony powietrznej kraju, w tym etapie wojny domowej, istotną rolę będą spełniać w zakresie zwalczania środków rozpoznawczych państw wspierających siły reakcji. Ponadto należy przewidywać, szczególnie w działalności korpusu nadmorskiego wojsk OPK, konieczność zwalczania obiektów morskich wspólnie z marynarką wojenną w ramach izolacji od dopływu na teren kraju grup rozpoznawczych i dywersyjno-sabotażowych.

W prognozowanej wojnie domowej po 2000 roku może wystąpić możliwość wykorzystania przez obce mocarstwo środków oddziaływania na nastroje i sterowania myślami ludzkimi. Jest to problem szczególnie niebezpieczny gdyż brak jest obecnie środków przeciwdziałania.

Jedynym realnym rozwiązaniem w wojskach lotniczych i wojskach obrony powietrznej kraju jest praca w bunkrach zamkniętych wyposażonych w urządzenia filtru-wentylacyjne oczywiście tam gdzie jest to możliwe. Należy mieć tu jednak na uwadze fakt, że w ten sposób można zabezpieczyć tylko 50-60% stanu osobowego. Nie ma jednak pewności czy proponowane środki zaradcze dadzą pożądany efekt.

W przypadku żołnierzy poddanych działaniom takich środków należy dążyć do ich izolacji w celu zapobieżenia wywołania paniki wśród pozostałych. Szczególnie niebezpieczne sytuacje mogą nastąpić w wyniku oddziaływania tym środkiem na kadrę jednostek. Można przewidywać ponadto możliwości dojścia do rozłamu w wojskach lotniczych i obrony powietrznej kraju, jak również w całych siłach zbrojnych.

W przypadku gdy działania destrukcyjne określonych sił wewnętrznych i zewnętrznych doprowadzą do szybko nasilającego się konfliktu społecznego - co może doprowadzić do rozbitcia społeczeństwa, rozpadu aparatu państwowego, a w tym i sił zbrojnych - wówczas wojna domowa nabierze innego charakteru, gdzie będą występować dwie oddzielne siły wzajemnie zwalczające się.

W tym przypadku siły zbrojne obu zwalczających się stron będą działać tak jak na froncie zewnętrznym.

Należy przy tym stwierdzić, że istnieją ewentualność skutecznego wpływu działań wojsk lotniczych i wojsk obrony powietrznej kraju w wojnie domowej na rozwój sytuacji wewnętrznej w kraju /militarnej, i propagandowo-społecznej/ w kierunku zmniejszenia skali działań przeciwnika wewnętrznego i zewnętrznego.

2. Charakterystyka operacji i działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłej ewentualnej wojnie lokalnej /regionalnej/.

Przedstawiając charakterystykę operacji i działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w ewentualnej wojnie lokalnej /regionalnej/ należy się liczyć, że symptomy świadczące o rozpoczęciu takiej wojny będą znane dużo wcześniej. Znane będą zarówno symptomy polityczne jak i militarne. Przed rozpoczęciem wojny należy liczyć się z prowadzeniem przez przeciwnika intensywnego rozpoznania powietrznego wzdłuż granic państwowych lądowych i morskich. Można przyjąć też wariant, że przeciwnik posiadać będzie wystarczającą ilość informacji umożliwiających rozpoczęcie działań wojennych przed wypowiedzeniem wojny. W takiej sytuacji może rozpocząć działania z zaskoczenia na wąskim lub na szerokim froncie.

W wojnie lokalnej szczególnego znaczenia nabiera współdziałanie rodzajów wojsk oraz problem zdobywania, zbierania i przekazywania informacji rozpoznawczych dla potrzeb dowództw i sztabów rodzajów wojsk. Ten problem powinien być rozwiązywany już w okresie pokojowym i w okresie zagrożenia.

W dotychczasowej historii wojen lokalnych, konflikty i wojny cechowały się długotrwałością sięgającą nawet do 5-7 lat. W aktualnej i przyszłej sytuacji ekonomicznej w przypadku zaistnienia wojny lokalnej /regionalnej/ może nastąpić zbyt szybkie zużycie zasobów i rewersów środków walki. Czynniki ekonomiczne może mieć decydujące znaczenie. Długotrwałą wojnę mogą toczyć państwa dobrze do niej przygotowane względnie mające poparcie

wśród sojuszników.

Lotnictwo frontowe i wojska obrony powietrznej kraju w ewentualnej wojnie lokalnej /regionalnej/ przynajmniej do końca obecnego wieku tj. do 2000 roku będą zasadniczą siłą w walce o wywalczenie i utrzymanie panowania w powietrzu, co jest warunkiem skutecznego prowadzenia operacji i działań bojowych przez wojska lądowe. W tej sytuacji podstawowym zadaniem będzie zerwanie zaczepnej operacji powietrznej przeciwnika, a tym samym przeprowadzenie wspólnie z wojskami lotniczymi frontu i obrony przeciwlotniczej operacji przeciwpowietrznej. Operacje powietrzne potencjalnego przeciwnika będą miały zakres mniejszy z uwagi na fakt, że uczestniczyć w nich będą tylko siły narodowe. Rola sojuszników sprowadzać się będzie do zabezpieczenia w informację o sytuacji naziemnej i powietrznej przeciwnika. Ponadto lotnictwo frontowe w wojnie lokalnej /regionalnej/ będzie jedną z głównych sił uderzeniowych w operacjach wojsk lądowych zarówno w warunkach stosowania broni jądrowej, jak i bez jej użycia. Względy taktyczne i operacyjne w wojnie lokalnej /regionalnej/ przynajmniej do końca wieku będą uzasadniały konieczność bezpośredniego dysponowania lotnictwem przez dowództwa związków operacyjnych i taktycznych, a nawet w niektórych przypadkach przez dowódców oddziałów wojsk lądowych. Spowodowane to będzie wzrostem i to znacznym, manewrowości środków bojowych na przyszłym polu walki, ich minituryzacją i zwiększonej sile ognia. Znajdzie zatem konieczność natychmiastowego reagowania na pojawiające się obiekty przeciwnika na polu walki. Dlatego też należy stworzyć warunki umożliwiające natychmiastowe ich zwalczanie. W tym względzie należy przewidywać intensywny rozwój lotnictwa wojsk lądowych i wzrost

jego roli w działaniach bojowych oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych.

Lotnictwo wojsk lądowych - po jego znacznej rozbudowie - będzie przeznaczone do wykonywania takich zadań jak: rozpoznanie powietrzne, wsparcie ogniowe, transport powietrzny oraz zadania specjalne. Przewiduje się, że lotnictwo wojsk lądowych będzie wyposażone w doskonalszy sprzęt, w tym samoloty szturmowe do bezpośredniego wsparcia wojsk lądowych. Ponadto lotnictwo wojsk lądowych będzie wyposażone w środki rażenia, głównie kierowane pociski rakiety do zwalczania broni pancernej i innych systemów rozpoznawczo-uderzeniowych. Pociski kierowane będą się charakteryzować dużą siłą ognia oraz dużymi odległościami odpalenia. Ponadto do lotnictwa wojsk lądowych zostaną w szerokim zakresie wprowadzone bezpilotowe samoloty rozpoznawcze wyposażone w aparaturę radioelektroniczną, za pomocą której można będzie prowadzić rozpoznanie niezależnie od warunków atmosferycznych i pory doby oraz odbierać dane z rozpoznania powietrznego bezpośrednio na odpowiednim stanowisku dowodzenia.

Działania bojowe wojsk lądowych, a tym samym i jego lotnictwa będą charakteryzować się dużą dynamiką przy jednoczesnym wykorzystaniu precyzyjnych środków rażenia, co zwiększy znacznie manewrowość wojsk na polu walki do 2000 roku. Należy przewidywać również, że znacznie wzrośnie zapotrzebowanie na śmigłowcowy transport powietrzny w ramach działań wojsk lądowych. Nastąpi tzw. "uskrzydlenie wojsk lądowych". Śmigłowce transportowe, w działaniach bojowych wojsk lądowych w ewentualnej wojnie, niewspółmierne rolę będą odgrywać w zakresie dostarczenia precyzyjnych środków rażenia, w tym głowie jądrowych i kasetowych, bezpośrednio na

stanowiska startowe rakiet.

Należy przewidywać, że w wojnie lokalnej /regionalnej/, przynajmniej do końca wieku, zasady użycia lotnictwa myśliwsko-bombowego nie będą ulegać większym zmianom. W tym okresie przede wszystkim będą udoskonalane systemy aparatury pokładowej, szczególnie komputerowe zestawy celowniczo-nawigacyjne. Lotnictwo myśliwsko-bombowe będzie wyposażane w nowe precyzyjne środki rażenia, w tym pociski raketowe z głowicami jądrowymi małej mocy. Nowe doskonalsze środki rażenia charakteryzować się będą zwiększoną celnością, odległością odpalania oraz siłą rażenia, co może wpłynąć na częściową zmianę zasad użycia lotnictwa myśliwsko-bombowego.

W początkowych latach XXI wieku tzn. do 2015 roku może nastąpić przewartościowanie zasad użycia lotnictwa myśliwsko-bombowego w kierunku działania tego lotnictwa małymi grupami a nawet pojedynczymi samolotami w złożonych warunkach atmosferycznych w dzień i w nocy. Przyczyną tych zmian mogą być znacznie doskonalsze systemy naprowadzania, nawigowania i celowania. Działania bojowe lotnictwa myśliwsko-bombowego będą się sprowadzać do rozpoznania obiektów i natychmiastowego ich niszczenia lub niszczenia obiektów ruchomych małego wymiarowych nawet bez ich wzrokowej widzialności niezależnie od warunków atmosferycznych i pory doby. W wykorzystaniu lotnictwa myśliwsko-bombowego będzie dominować zasada szybkiego reagowania na nowo pojawiające się obiekty pola walki - działania głównie na wezwanie z pola walki. Taką zasadę działania lotnictwa myśliwsko-bombowego wymusi bardzo duża mobilność obiektów pola walki oraz ich bardzo krótki czas przebywania

na stanowiskach ogniowych czy startowych.

Jak należy przypuszczać, w ewentualnej wojnie lokalnej /regionalnej/ w początkach XXI wieku, w szerokim zakresie rozwinie się walka w kosmosie. Dlatego też nastąpi przystosowanie niektórych środków walki, a w tym i lotnictwa do prowadzenia działań w stratosferze jako element łączący działania na ziemi i w kosmosie. Powstanie tak zwana kłamra spinająca działania w kosmosie i na ziemi. Powyższe czynniki w zasadniczy sposób będą determinować uwarunkowania działań bojowych lotnictwa oraz wpływać na rozwój techniki bojowej jak również na prowadzenie działań bojowych na ziemi. Prawdopodobnie działania bojowe lotnictwa będą prowadzone głównie na małych wysokościach i stratosferycznych. Takie działania wymusi silnie rozbudowany system obrony przeciwlotniczej.

W ewentualnej wojnie lokalnej /regionalnej/ lotnictwo myśliwskie - przynajmniej do końca obecnego wieku tzn. do 2000 roku - będzie stanowiło istotny składnik systemu obrony przeciwlotniczej wojsk i obiektów pola walki. Należy się jednak liczyć, że od początku XXI wieku rola lotnictwa myśliwskiego może stopniowo ulegać zmianom, szczególnie w ramach systemu obrony przeciwlotniczej wojsk i obiektów. Spowodowane to będzie - jak należy przypuszczać - znacznym rozwojem i precyzyjnością rażenia naziemnych środków obrony przeciwlotniczej oraz stworzeniem wielowarstwowej strefy rażenia przez przeciwlotnicze zestawy rakietowe. Lotnictwo myśliwskie pozostanie nadal - jak należy sądzić - aktywnym środkiem walki powietrznej ze względu na możliwość zwiększenia przestrzeni samodzielnych działań poza strefą rażenia środków rakietowych obrony przeciwlotniczej wojsk i obiektów. Takie działania lotnictwa myśliwskiego będą możliwe i prawdopodobnie celowe przy zastosowa-

niu nowej generacji środków rażenia / z jednej strony gwarantujących możliwość ich odpalenia z dużych odległości rzędu 100-300 km z drugiej zaś nie wymagane będzie ich bezpośrednie naprowadzanie /tzw. samonaprowadzające/.

Do końca XX wieku w ewentualnej wojnie lokalnej /regionalnej/ lotnictwo rozpoznawcze będzie nadal głównym środkiem prowadzenia rozpoznania powietrznego na korzyść innych rodzajów wojsk, choć wyraźnie zarysowuje się tendencja wykorzystania do celów rozpoznawczych w znacznym zakresie bezpilotowych samolotów rozpoznawczych. Sposoby działań lotnictwa rozpoznawczego i sposoby wykorzystanie bezpilotowych samolotów rozpoznawczych w zasadzie nie ulegną większym zmianom. Natomiast wyposażenie zarówno załogowych samolotów rozpoznawczych jak i bezpilotowych samolotów rozpoznawczych do końca XX wieku będzie zlegać stopniowym przeobrażeniom i będzie udoskonalane. Zmiany w wyposażeniu rozpoznawczym zarówno załogowych samolotów rozpoznawczych jak i bezpilotowych samolotów rozpoznawczych będą szły w kierunku automatyzacji zdobywania, zbierania i przekazywania informacji rozpoznawczych z zastosowaniem urządzeń elektronicznych.

Od początku XXI wieku to znaczy po 2000 roku może nastąpić przewartościowanie użycia załogowych samolotów rozpoznawczych. Zmiany mogą iść w kierunku zmniejszenia ich roli w zdobywaniu informacji rozpoznawczej na rzecz kosmicznych środków rozpoznania oraz bezpilotowych samolotów rozpoznawczych wyposażonych w doskonałe elektroniczne systemy rozpoznawcze umożliwiające natychmiastowe przekazywanie obrazu terenu i obiektów na zainteresowane stanowiska dowodzenia.

W lotnictwie transportowym w ewentualnej wojnie lokalnej /regionalnej/ do końca XX wieku nie przewiduje się zasadniczych zmian. W dalszym ciągu będzie doskonalony sprzęt lotnictwa transportowego, nastąpi znaczny rozwój i udźwig śmigłowców transportowych i poduszkowców co znacznie usprawni zaopatrzenie wojsk lądowych w niezbędne środki walki drogą powietrzną. W początkach XXI wieku w szerokim zakresie nastąpi rozwój transportu powietrznego z zastosowaniem kontenerów. Nastąpi również automatyzacja załadowania i wyładowania kontenerów zarówno urządzeń integralnych tzn. samolotowych jak i lotniskowych /ładowiskowych/. Transport powietrzny będzie odgrywał znaczną rolę - a szczególnie transport śmigłowcowy i poduszkowcowy - w działaniach bojowych wojsk lądowych.

W wojnie lokalnej /regionalnej/ w działaniach bojowych wojsk obrony powietrznej kraju występować będą pewne specyficzne formy walki, a między innymi to, że w początkowym okresie wojny w operacji przeciwlotniczej działania bojowe prowadzić będą w niezmiennym ugrupowaniu bojowym. W toku walki oraz w przerwach między nalotami grup nieprzyjaciela może nastąpić przegrupowanie sił i środków na kierunek głównego uderzenia przeciwnika. Decydujące znaczenie mieć będzie aktywny udział wszystkich sił i środków wojsk obrony powietrznej kraju w odparciu zmasowanego nalotu środków napadu przeciwnika. W przypadku zadania przeciwnikowi strat sięgających rzędu 10-15% można się liczyć z zaprzestaniem zmasowanych nalotów i przejściu przeciwnika do działań nękających. Ponadto lotnictwo myśliwskie wojsk obrony powietrznej kraju w wojnie lokalnej będzie działać w całej przestrzeni powietrznej kraju, a w niektórych sytuacjach może być wykorzystywane do działań szturmowych na obiekty naziemne przeciwnika na polu

walki. Należy nadmienić, że sprawne działania wojsk obrony powietrznej kraju oraz połączony wysiłek sił i środków obrony przeciwlotniczej innych rodzajów wojsk decydować będą o pomyślnym odpięciu uderzeń środków napadu powietrznego przeciwnika, a tym samym stworzone zostaną warunki do koncentracji i rozwinięcia wojsk lądowych /powietrzno-desantowych/ na głównych kierunkach działań.

### 3. Charakterystyka operacji i działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w przyszłej ewentualnej wojnie światowej

Rozpatrując problem działań bojowych lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju w ewentualnej wojnie światowej, należy na wstępie nadmienić, że rozważania na ten temat są niezmiernie złożone. Z tego względu, że w Europie Środkowej znajduje się podstawowa masa środków napadu powietrznego oraz zgrupowań wojsk w gotowości do przeprowadzenia powietrzno-ładowej operacji zaczepnej. Operacja powietrzna przeciwnika, do odparcia której będą zaangażowane siły i środki wojsk lądowych, lotnictwo frontowe i wojska obrony powietrznej kraju, może być przeprowadzona przed rozpoczęciem operacji przez wojska lądowe przeciwnika lub w trakcie działań bojowych wojsk lądowych.

Głównym celem pierwszej powietrznej operacji zaczepnej prowadzonej przez przeciwnika na ZTDW będzie - rozpatrując to w przedziale czasu tzn. do końca XX wieku tj. 2000 roku - obezwładnienie sił zbrojnych państw UW, naruszenie systemu obrony powietrznej i naziemnej oraz zdeorganizowanie systemu dowodzenia wojskami. Aby ten cel osiągnąć przeciwnik musi dążyć do wywalczenia przewagi w powietrzu. Kolejnym zadaniem będzie prawdopodobnie obezwładnienie sił lądowych w czasie bezpośredniego wsparcia lotniczego i izolacji rejonu działań bojowych.

Mając na uwadze ilość, rozmieszczenie i rodzaj środków napadu powietrznego, należy sądzić, że w pierwszej powietrznej operacji zaczepnej naloty mogą być wykonywane z różnych kierunków operacyjno-powietrznych i z różnym natężeniem. Można przewidywać

wykonanie przez przeciwnika dwóch-trzech zmasowanych uderzeń /nalotów/ na dobę na kilku kierunkach. Operacyjne ugrupowanie lotnictwa przeciwnika w operacji powietrznej składać się będzie najczęściej z dwu podstawowych rzutów tzn. z rzutu obezwładnienia systemu obrony powietrznej i rzutu uderzeniowego nie licząc oczywiście rzutów zabezpieczających.

Należy oczekiwać, że zasadniczymi obiektami uderzeń będą elementy systemu obrony powietrznej kraju oraz jego siły i środki, rejony ześrodkowania i koncentracji wojsk, przeprawy, lotniska bazowania lotnictwa zarówno frontowego jak i OPK oraz ośrodki przemysłowe, polityczne i administracyjne.

Prawdopodobnie pod koniec XX wieku, a napewno po roku 2000 do arsenału środków napadu powietrznego wprowadzona zostanie broń promieniowa /wiązkowa, cząsteczek elementarnych, laserowa, energii bezpośredniej/ montowana na statkach kosmicznych i samolotach. Ten nowy rodzaj środków walki może być wykorzystywany nie tylko do niszczenia obiektów kosmicznych ale również powietrznych i naziemnych. Spowoduje to pewne zmiany ilościowe i jakościowe w tradycyjnych środkach napadu powietrznego, jednak nie przyczyni się do pełnego ich wyeliminowania, a jedynie może wpłynąć na zmniejszenie się ich udziału w niszczeniu obiektów zarówno naziemnych jak i powietrznych. Nowoczesna technika nie spowoduje, przynajmniej do 2000 roku, generalnej zmiany strategii NATO ukierunkowanej na "odstraszenie". Nowoczesna broń tak zwana konwencjonalna może pozwolić państwom NATO na odejście od obecnie głoszonej teorii wczesnego przejścia do działań z użyciem broni jądrowej. Nowa broń może zastąpić na polu walki broń jądrową, a w efekcie bez zbyt szybkiego przejścia do działań z użyciem broni jądrowej

może przeciwnik zadać straty dorównujące stratom zadany bronią jądrową.

W warunkach ewentualnej wojny światowej rozmach operacji i działań bojowych wojsk będzie większy ze względu na udział w konflikcie sił zbrojnych supermocarstw w koalicyjnym systemie operacji i działań bojowych. Lotnictwo frontowe w ewentualnej wojnie światowej będzie zasadniczą siłą uderzeniową, przynajmniej do końca XX wieku /tzn. do 2000 roku/, w operacjach wojsk lądowych frontu, a ponadto jedną z głównych sił zabezpieczających działania lotnictwa dalekiego zasięgu zarówno w działaniach z użyciem broni konwencjonalnej jak i jądrowej.

Działania bojowe lotnictwa frontowego w warunkach wojny konwencjonalnej będą prawdopodobnie podporządkowane określonym tendencjom jego wykorzystania oraz względom taktyczno-operacyjnym, a najistotniejsze z nich to:

- konieczność bezpośredniego dysponowania lotnictwem przez dowódców związków taktycznych i operacyjnych, a w niektórych przypadkach i oddziałów wojsk lądowych;
- konieczność intensywnego rozwoju lotnictwa wojsk lądowych i wzrostu jego roli w działaniach wojsk lądowych;
- wprowadzenie w szerokim zakresie bezpilotowych samolotów rozpoznawczych;
- wzrost znaczenia śmigłowego i poduszkowego transportu powietrznego w działaniach wojsk lądowych;
- znaczny rozwój pokładowych, komputerowych systemów celowniczo-nawigacyjnych na samolotach oraz środków rażenia, a szczególnie kierowanych pocisków raketowych z głowicami konwencjonalnymi

i jądrowymi małej mocy z komputerowymi systemami naprowadzania i samonaprowadzania.

Jak należy sądzić w wojnie światowej z użyciem broni konwencjonalnej rola poszczególnych rodzajów lotnictwa frontowego, charakter i sposoby ich użycia w zasadzie będą podobne jak w warunkach wojny lokalnej. Należy jednak nadmienić, że zarówno intensywność działań jak i rozmach wykorzystania rodzajów lotnictwa będzie nieco odmienny ze względu na koalicyjny charakter działań bojowych lotnictwa frontowego. Ponadto zwiększy się intensywność i zakres oddziaływania własnych desantów powietrznych, taktycznych, operacyjnych grup manewrowych co w zasadniczy sposób wpłynie na intensywność wykonywania różnorodnych zadań przez lotnictwo frontowe w wojnie światowej.

Nieco odmienny charakter działań i zakres wykonywania zadań będą posiadały wojska obrony powietrznej kraju w warunkach wojny konwencjonalnej. Należy liczyć się z możliwością obejmowania działaniami bojowymi znacznych obszarów kraju. Również gwałtowny rozwój sytuacji operacyjnej i taktycznej przybierać może formę działań wielowymiarowych. Operacje powietrzne i przeciwpowietrzne mogą być długotrwałe i toczyć się z przerwami w ciągu 3-4 dni. Walki powietrzne prz owadzone będą prawdopodobnie z różnym natężeniem, raczej kolejno na określonych kierunkach operacyjno-powietrznych.

Wydaje się, że w warunkach Polski część zadań wykonywanych przez wojska obrony powietrznej kraju w początkowym okresie wojny przejmą systemy obrony powietrznej frontów w skład których może zostać włączone część sił wojsk obrony powietrznej kraju. Włączenie to nie wpłynie na zmniejszenie roli wojsk obrony powietrznej

kraju w systemie obrony kraju, a jedynie może jeszcze bardziej ją uwypuklić, z uwagi na realizację zadań osłony oprócz obiektów obszaru kraju także obiektów wojsk frontu.

Udział wojsk obrony powietrznej kraju w operacji przeciwpowietrznej na ZTDW powodował będzie konieczność objęcia osłona obiektów innych rodzajów sił zbrojnych uczestniczących w tej operacji. W ramach operacji przeciwpowietrznej wojska obrony powietrznej kraju, a szczególnie lotnictwo myśliwskie może być użyte do osłony powietrznej przelotu i działań własnego lotnictwa uderzeniowego i sojuszniczego, a także do zwalczania lotnictwa przeciwnika na lotniskach.

Należy sądzić, że od samego początku ewentualnej wojny światowej operacje obronne będą prowadzone wszystkimi siłami i środkami wojsk lądowych, lotnictwa i wojsk obrony powietrznej kraju. W zależności od wyników pierwszego okresu operacji obronnej, dalsze działania bojowe przeciwnika mogą być zaniechane lub prowadzone tylko ograniczonymi siłami na wybranych kierunkach operacyjnych, a ich intensywność systematycznie będzie się zmniejszać ze względu na poniesione straty przez walczące strony.

W najbliższym piętnastolecu ogólny obraz użycia bojowego środków napadu powietrznego przeciwnika prawdopodobnie nie ulegnie zmianie. Nie można jednak całkowicie wykluczyć ewentualności pojawienia się środków i metod zdolnych już w chwili pojawienia się do wywarcia decydującego piętna na przebieg działań wojennych zarówno na lądzie jak i w powietrzu. Ogólny obraz przebiegu działań bojowych zarówno na ziemi jak i w powietrzu może ulec zmianie z chwila przeniesienia ich w tzw. trzeci wymiar tj. w kosmos.

Do roku 2000 do arsenału środków napadu powietrznego prawdopodobnie wprowadzona zostanie broń promieniowa. Ten nowy środek napadu powietrznego może być wykorzystywany do niszczenia obiektów kosmicznych, powietrznych i naziemnych. Głównym zadaniem broni promieniowej będzie niszczenie kosmicznych środków rozpoznania, satelitów naprowadzania oraz satelitów zdolnych do atakowania obiektów naziemnych i powietrznych z kosmosu. Działania bojowe w tym okresie charakteryzować się będą błyskawicznym przebiegiem, zarówno wojsk lądowych, lotniczych i wojsk obrony powietrznej kraju. Natomiast efektywność działań bojowych systemów obrony naziemnej i powietrznej w dużej mierze uzależniona będzie od wyników działań prowadzonych w kosmosie.

W warunkach ewentualnej wojny światowej z użyciem broni jądrowej, obszar naszego kraju stanie się z pewnością obiektem wyjątkowo niszczących uderzeń. W ramach powietrznej operacji zaczepnej przeciwnik w pierwszej kolejności prawdopodobnie zaatakuje obiekty militarne, w tym lotniska lotnictwa frontowego, przemysłowe, administracyjne oraz systemy obrony powietrznej i obiekty obrony powietrznej kraju już w początkowym okresie trwania operacji. Walka ze środkami napadu powietrznego będzie wyjątkowo skomplikowana, prowadzona przez siły wojsk lądowych, lotnictwa frontowego i wojsk obrony powietrznej kraju w formie operacji przeciwpowietrznej. Należy przyjąć, że podczas odpierania pierwszego zmasowanego uderzenia przeciwnika walka wojsk lądowych, lotnictwa frontowego i wojsk obrony powietrznej kraju będzie miała charakter zorganizowany i centralnie kierowany. Dalsze działania mogą przebiegać w sposób mniej scentralizowany. Zmniejszy się zapewne

efektywność działań z uwagi na poniesione straty od uderzeń jądrowych. Wojska lądowe, lotnictwo frontowe i wojska obrony powietrznej kraju zostaną zmuszone do użycia części swego potencjału w celu likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia, odtworzenia naruszonego systemu bojowego i dowodzenia. W toku odtwarzania gotowości bojowej sił zbrojnych po uderzeniach jądrowych wystąpią trudności w dowozie środków materiałowo-bojowych dla wojsk i ewakuacji rannych i porażonych. Trudności te mogą powodować znaczne zmniejszenie efektywności zarówno w odtwarzaniu zdolności bojowej lotnictwa frontowego i wojsk obrony powietrznej kraju jak i działań bojowych po likwidacji skutków uderzeń bronią jądrową. Działania bojowe wojsk lotniczych frontu i obrony powietrznej kraju dodatkowo mogą być utrudnione ze względu na pogarszające się warunki realizacji rozpoznania i współdziałania w całych siłach zbrojnych. Należy liczyć się z koniecznością przejmowania dowodzenia nad ocalałymi siłami i środkami walki zarówno w lotnictwie frontowym jak i obrony powietrznej kraju w zdecentralizowanym systemie dowodzenia. Działania bojowe lotnictwa frontowego i wojsk obrony powietrznej kraju po likwidacji skutków uderzeń jądrowych, mogą ponadto przybrać inną formę to znaczy uderzeń małych grup lotnictwa frontowego oraz walk powietrznych wojsk obrony powietrznej kraju często w izolacji od pozostałych sił i środków.

W wojnie jądrowej wielką rolę odgrywać będzie ratownictwo dlatego też należy się liczyć, że pod koniec XX wieku lub na początku XXI wieku jest możliwe powstanie w ramach sił powietrznych specjalnych jednostek ratownictwa, przygotowanych do prowadzenia akcji ratowniczej po uderzeniach bronią masowego rażenia.

Druk ASG WP OXV-10803 zam. nr 474 z dnia 18.03.87r.

~~1295~~

~~BIURO NAUKOWE~~

BIURO GŁÓWNE - ARCHIWUM  
Nr ewid. 61206  
II  
Akademii Obrony Narodowej